

BONA PAU

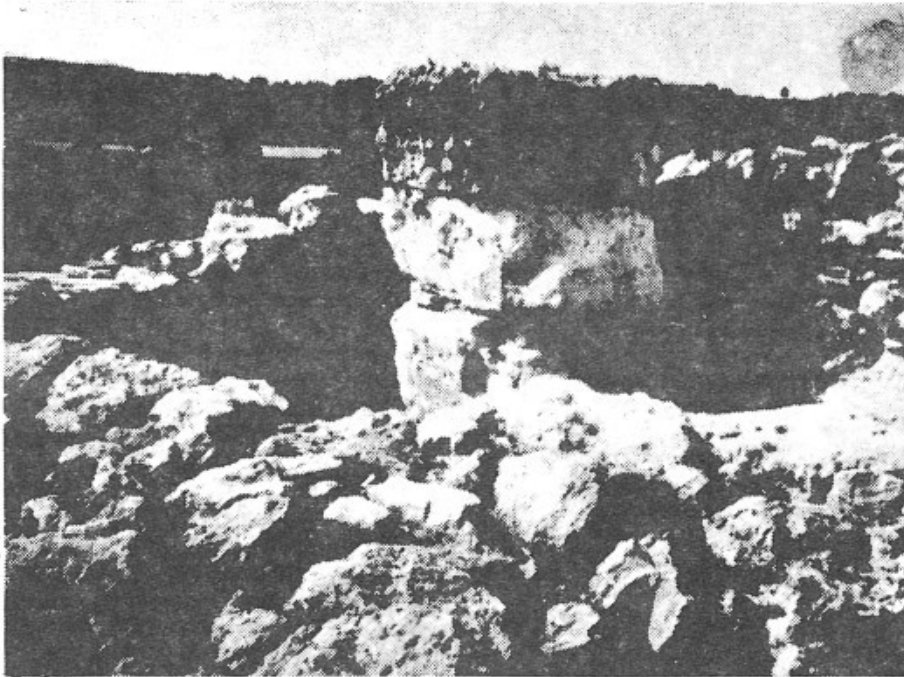

N.º 338 - Any XXIX

FULL PARROQUIAL DE MONTUÏRI

- Abril, 1981

EL TALAIOT DE SON FORNÉS

Aquesta fotografia mostra la columna central del talaiot excavat a Son Fornés.

EL MÉS COMPLET DE MALLORCA

L'any 1975 varen començar les excavacions arqueològiques al poblat talaiòtic de Son Fornés de Montuïri, a càrrec d'un grup de professors de la Universitat Barcelona.

Les excavacions es van iniciar a la part sud del poblat, on hi ha situats dos talaiots i una muralla que sembla unir-los, encara que només es conservi a troços intermitents. L'extensió del poblat és d'unes dues hectàrees, uns vint-mil metres quadrats.

L'estratigrafia del poblat ha permès de diferenciar-hi tres èpoques:

Primera època: Cultura o fase, talaiòtica. Són d'aquesta època el talaiot que ja està excavat, endemés de les dues habitacions que té al seu mateix costat. També l'altre talaiot, situat a uns vint metres de l'anterior, i que encara no es troba excavat.

Segona època: Cultura Romana-republicana. Correspon al segle II a.C. (el de la romanització de Mallorca). Hi ha quatre habitacions superposades a les talaiòtiques. La muralla data d'aquesta època.

Tercera època: Imperial. Del segle I al V d. C., degut a mantenir-se l'estratigrafia a la superfície, ha desaparegut a causa del conreu. No obstant això, la seva existència es dedueix a partir de la gran quantitat de ceràmica trobada d'aquesta època.

(Segueix a la pàg. 4)

EL QUI NO JUGA NET DETESTA LA LLUM

Jesús va tenir la gran llibertat de viure amb veritat i amb germanor. Era lo que la gent important del seu temps deia «nova doctrina». Aquesta doctrina, viscuda amb autenticitat, o sigui fent-la valer amb fets, indisposava contra Jesús totes les autoritats d'aquell país.

Jesús havia desconcertat la gent, no precisament prenint actituds agres i violentes, sinó tot lo contrari: «Perdona pecats», cosa que només toca a Déu; «cura i salva els malalts», moçant que també Déu està amb els abandonats de la societat. Mostra a les clares que Déu és de misericòrdia i de perdò; menja amb els pecadors i dones de mala vida, amb els qui són tenguts per dolents degut als costums i lleis estrictes d'una societat religiosa.

D'aquesta manera, Jesús és vist com un perill per a l'orde establert. I no perquè prengui partit polític, sinó tot al contrari: perquè es posa enmig del món com una llum clara i transparent. Perquè actua amb la llibertat de Fill de Déu. Com diu l'evangeli de S. Joan: «La llum ha arribat al món, i els homes s'han estimat més la fosca que la llum. És clar, tenien les mans brutes. Perquè tot aquell que no juga net detesta la llum i no s'hi acostava, per por que no es descobresqui el seu joc brut» (Joan 3, 19-20).

Per això, Jesús és condemnat com si hagués estat un «blasfem» i «revolucionari», segons les mateixes paraules de l'acusació contra Ell en el Sanedri.

Jesús sap que el qui vulgui modificar la situació humana per a alliberar millor l'home per a Déu, per als altres i per a ell mateix, ha de pagar amb la mort, una mort que ve de l'odi a Aquell que només havia estimat i havia cercat fer el bé entre els homes...

I la seva Resurrecció ve a mostrar-nos que Crist no era un malfactor, un abandonat de Déu, ni un fals profeta i messies. La seva Resurrecció mostra el seu amor immens i perdona tots els pecats dels homes.

EN «NOFRE DES MOLI», GLOSADOR POPULAR

Pep Gomila i Mesquida (1879-1962)

Fa dos anys que es complia el centenari del neixement d'un simpàtic personatge montuïrer, un dels glosadors dels darrers temps que ha esdevingut més popular. És per això que recordarem algunes notes biogràfiques i, a la vegada, donarem a conèixer un glosat que dedicà a la construcció de la carretera del santuari de Monti-Sion de Porreres.

Josep Gomila i Mesquida, «Nofre des moli», nasqué a Montuïri dia 15 de novembre del 1879; va fer de moliner i de pagès. Publicà quatre pleguetes de cançons cap als darrers anys de la seva vida. Morí el 13 d'abril del 1962.

La plegueta de cançons que ens ocupa va dedicada a la construcció de l'actual carretera de Monti-Sion. Dia 10 de gener del

1954 el rector de Porreres Gabriel Adrover reüní en assemblea els seus parroquians i els va fer veure la conveniència de construir una carretera prou ample i ben feta per a poder pujar al santuari. La idea va caure tan per l'ull dret dels porrerencs que dia 14 del mateix mes varen esser més de 4.000 els porrerencs que, dividits en 40 brigades encapçalades pels respectius encarregats amb tallis de 50 mts. cada una, es posaren amb tota l'ànima a construir la carretera. L'assessorament tècnic anà a càrrec de l'enginyer de camins Miquel Angel Llauger. El traçat era de 8 metres d'amplària per més de 2 quilòmetres de llargària. Hagueren de superar desnivells, rompre amb barrobins molt de rocam i traslladar d'un lloc a altre molts de milers de metres

cúbics de terra. Al mateix temps hi havia un servei sanitari i uns encarregats de repartir tabac i beguda als treballadors. Devers les 4 de l'horabaixa del mateix dia 14 la carretera estava pràcticament llesta. Després de 25 anys (ara en fa dos) el poble de Porreres tornà commemorar la feta amb un entusiasme extraordinari. Sobre aquest esdeveniment sortí publicat un **Certamen poético en honor de Ntra. Sra. de Montesión de Porreres** (Porreres 1954).

La plegueta que ens ocupa té 14 pàgines i l'ortografia és francament incorrecta. També hi ha molts de versos coixos. En l'edició que present he procurat corregir les faltes d'ortografia i he mirat d'esmenar tots els versos defectuosos que he pogut i que segurament en bona part eren deguts a l'impressor.

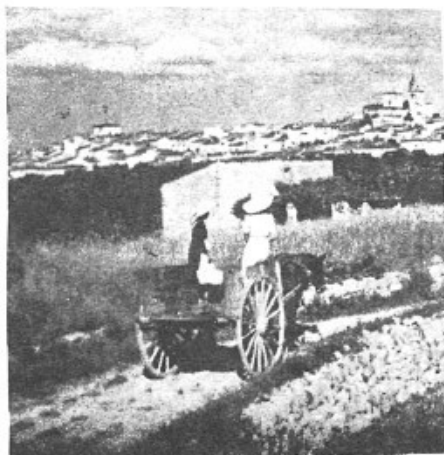
1
Me diuen en Pep Gomila,
des poble montuïrer,
amb so poc sebre que sé,
que em donà Déu vertader,
amb ses cançons que jo farà
me pareix que donaré
an es porrerencs alegria.

2
Me pens que fa set o vuit dies
que a Porreres vaig venir
i una persona em va dir
que tota sa gent d'aquí,
es pobres i majories,
haviem preses fantasies
per arreglar bé es camí,
per anar en es puig d'aquí
perque fes bon anar-hi,
per donar ses alegries
a sa Mare del Mesies
pes qui tenen malalties,
si vol les pot assistir.

3
Tot era una processó
de sa gent que trebaiava,
fent feina com a escarada,
que en dia de fredorada
tots rancaven en suor.

4
Molts amb càvic i senaia,
altres amb xada o picó
cercaven aplanar-ho
per anar-hi en carretó
que fos dolça sa pujada.

5
Vós sou Mare vertadera
de l'Altíssim Redemptor.
Jo vos deman per favor
que no plangueu sa racció
a sa gent des terme en redó
ni de tot Mallorca entera:
per fer-vos sa carretera
feien s'obligació,
tots rancaven en suor
una diada fredolera.

6
De Porreres som vist tothom,
tant si és pobre com si és ric,
escoltar es meu sermó:
Heu fet demostració
que teniu forta s'amor
a sa Mare del Salvador,
qui està a l'altar major
en es puig de Monti-Sion.

7
Tots la teniu en memòria,
a la Mare de Déu de la Pau.
Li heu fet un caminal,
pareix carretera reial
per anar-hi en general,
tant si és Pere com si és Pau
quan vulquin anar a s'oratori

8
De la Verge de la Pau
i de l'Altíssim Redemptor,
escoltau-me es sermó,
vos ho deman per favor:
es qui hi aniran en carretó
que amb llendera ni bastó
no peguin a s'animal.
Si un poc de més temps hi empra
cobraran igual es jornal
com es qui hi arribarà major.

9
No heu de dur escorretjades
ni cap classe de bastó
per pegar a s'animaló,
duis-vos-ne un morrió
i en ser allà desenganxau-lo,
i donau-li per racció
un aumut o dos de faves
i per anar-hi més vegades
hi tindrà devoció.

10
En haver dat sa despedida,
que a la Mare de Déu li heu dit adió,
s'animaló tot gojós
llavò vos durà a la vila,
i haver feta aqueixa eixida
se darà per venturós.

(Continuarà)

Joan Miralles i Monserrat

UNA VOLTA PES MERCAT

«Cada dilluns, a sa plaça de Montuïri, fan mercat. Els alumnes de tercer curs des Col·legi Nacional d'EGB hem anat a fer-hi una volta per conèixer-lo de prop. Hem vist moltes coses guapes, garrides i interessants. Hi havia molta molta gent, i sobretot moltes dones».

—Vàrem poder veure gran quantitat de coses exposades a moltes tauletes parades: planters d'aubercoquer, pomera, prunera, llimonera, taronger, nisprer, xiprer, parra, melicotoner, noguer, roser, etc.

—Tambié hi havia cossiols amb ramallers de begònies, ficus, cactus... I s'hi destacaven camilles, escales, tabulets, cadires, penjadors, objectets antics de coure, teteres, brasers, olles, calderes...

—Allà s'hi venia de tot: embotits, formatge, sabates, roba, envinagrat de moltes castes i olives de tot color. Tampoc no hi mancaven pollastres, indiots, tractors i tot lo que vos pugueu imaginar.

D'ON VENIEN ES COMARCIANTS

La majoria de placers ve de Palma i Manacor. També n'hi ha de Porreres, Pòrtol, Algaida, Sant Joan i Sant Llorenç.

Mos han dit que els altres dies de la setmana fan mercat a Inca, Artà, S'Arenal, Son Servera, Muro, Manacor, Porreres, Santa Maria, etc.

Solen arribar devers les vuit des dematí i se'n tornen entre les dotze i la una.

N'hi ha un parell que només fa un mes que vénen a Montuïri, com per exemple es qui ven planters d'arbres i envinagrat. Es qui du tractors fa quatre mesos. Es des supermercat de St. Llorenç ja du vuit anys, i es seus padrins ja venien de vuit anys més enrera. Altres, fa vint anys que acudeixen, i mos han dit que una dona de Sant Joan fa cinquanta anys que ve.

MOS VAREN CONTESTAR AMB AMABILITAT

Es venedors varen esser amables amb noltros. Fins i tot, n'hi va haver un que mos va regalar olives. La majoria contestaren i mos tractaren molt bé, llevat de dos que no varen voler dir res: Un perquè va contestar que no podia dir es preus, i un altre que se'n va riure de noltros i mos va respondre que «no sabia què nomia ni se'n recordava d'on havia vingut».

PETITES DISCUSSIONS

Vàrem poder observar que una dona havia deixat sense voler un pot de llet condensada en es supermercat. Quan hi va tornar a recollir-lo, va veure que no hi era. Varen discutir un poc, i llavors l'amo li retornà es vuit duros.

Mos contesten que a Montuïri tenim dos mercats: es de sa Plaça Vella i es de sa Plaça Major.

—Què hi havia a sa Plaça Vella?

—Allà hi posaven tota casta d'animals: cavalls, gallines, pollastres, vaques, porcs per a engreixar, muls, ovelles, anyellets, etc. Sobretot duien xots per a Pasqua, per fer ses panades.

Dibuix de Joan Mayol.

DUES ENQUESTES

—Què nomeu, madona? D'on veniu?

—Jo? Joana Nadal. Venc d'Algaida i ven roba. Començ a les 8'30 i me'n vaig a les 11. Venc cada dilluns, si no plou.

—Què trobau d'aquest mercat?

—Trob que en es mercat de Montuïri hi ha gent a bastament i molt d'ambient.

(A una dona que ven ramallers també li demanam lo mateix).

—Nom Catalina. Som de Pòrtol. Venc a les 8 i me'n vaig a la una. M'agrada molt es mercat, només és que si no fos en dilluns no tendria tanta son.

DES MERCAT D'UN TEMPS AN ES MERCAT D'ARA

Llavors també mos ha interessat demanar an es nostres pares i padrins com era es mercat, quan ells eren petits.

—I com era s'altre mercat de sa Plaça Major?

—Era més petit. No hi havia tantes coses com ara. Es taulells per a vendre eren reduïdets. En aquelles temps, es placers hi guanyaven molt poc.

A ca nostre m'han dit que fa 28 anys la cosa estava molt apagada: només hi havia quatre olives, un venedor de pollastres i un homo que duia randes de fil. Que antigament no i havia tants d'embotits ni coses congelades; però hi havia verdura ben fresca...

—Quins productes hi havia més en es mercat montuïrer de principis de segle?

—Venien covos de canya, senaies de garbaió (palmissó) i d'espart, cossis, teles fabricades a Mallorca, figues seques, formatge, coques, espartenyas de lone i amb sola d'auto, guinavets, fauzelles, escales de peu i de gat.

—I coses per sa cuina i per la casa?

—Segons es temps, olives per salar, cebes, porros, i tomàtigues per sembrar... També hi duien olles, cossiols, graneres, plats i culleres, etc.

(Segueix a la pàg. 7)

LES CELEBRACIONS DE SETMANA SANTA I PASQUA

SOR JOANA LLADO ESCRIU DES D'ÀFRICA

La religiosa montuïrera, Sor Joana Lladó ens escriu agraint qui li enviem «Bona Pau». Ella ja des de Madrid ens havia obsequiat un llibre de dibuixos per a la revista. Ara ens dona a conèixer, amb la seva senzillesa i espontaneïtat, la difícil tasca d'ajudar a reconstruir un poble, com el de Guinea Ecuatorial. Extreim de la seva carta les principals notes:

«Vivim com una família més, a una caseta amb tres habitacions, cuina i bany... Som 4 germanes negres i 2 blanques. La temperatura mitja a la sombra és de 36° a 38°, i pes carrer arriba a 44° i 46°. El meu treball professional és col·laborant en Ensenyament i Sanitat; don classe de dibuix, segons el pla 1966. Els alumnes de primer tenen de 15 a 24 anys, i quasi no entenen el castellà...»

«Dos dies per setmana vaig a dos pobles a donar classes de Religió a les escoles... I la pobresa és tan forta que no hi ha portes ni persianes... i moltes vegades les cabres són els primers alumnes que trob. Prepar també els nins de la 1.ª Comunió, i vaig a una Escola de Promoció de la dona.»

«Per a la Setmana Santa, preparam una trobada juvenil amb 50 joves i al·loïtes, i s'ho han pres amb molta il·lusió ja que tenen fam de formació i d'orientació cristiana...»

«La gent aprecia molta la nostra labor. I noltros estam aquí per a donar-los lo que ningú els dona, ja que tenc ben clar dins la meva consciència que són germans meus i fills de Déu.»

«Compt sempre amb la vostra ajuda espiritual, de la meva estimada parròquia, perquè la meva entrega sigui beneficiosa per aquells que Crist ha posat en el meu camí.»

Rebeu amb estimació una forta abraçada,

Joana Lladó

EL TALAIOT MÉS COMPLET DE MALLORCA

(Ve de la 1.ª pàg.)

Segons els arqueòlegs que han treballat en aquest poblat, es tracta del talaiot més gran i més complet de Mallorca. Les seves dimensions són 17'30 metres de diàmetre (de forma circular). La cambra té 6'50 metres de diàmetre. Al seu mateix centre s'aixeca una columna de 3'80 metres d'altària, amb cinc pedres super-posades. Té un caràcter únic a la nostra illa (amb semblances amb altres exemplars de Menorca, i amb paral·lels a Còrsega i Sardenya) per la presència d'una altra cambra inclosa dins les mateixes parets del talaiot.

El corredor d'entrada, enllosat, té 5'30 metres de llargària i 1'20 metres d'amplària.

PROGRAMA

12 d'abril: Diumenge de Rams

11,30: Benedicció de rams i Missa solemne.

14 d'abril: Dimarts Sant

9 vespre: Celebració Penitencial Comunitària.

15 d'abril: Dimecres Sant

(A la Seu: missa de la benedicció dels Olis, concelebrada pel Sr. Bisbe i preveres de la diòcesi, a les 7,30 horabaixa).

16 d'abril: DIJOURS SANT

8 vespre: Sant Sopar del Senyor. Seguidament, Processó.
10,30 nit: Pregària de la comunitat cristiana.

17 d'abril: DIVENDRES SANT

8 vespre: Celebració de la Mort del Senyor. Seguidament: «Devallament» i Processó

18 d'abril: Dissabte Sant

10,30 nit: SOLEMNE VILGÍLIA PASQUAL, amb el Baptisme dins la mateixa celebració.

19 d'abril: DIUMENGE DE PASQUA «FLORIDA»

10 mati: Processó de l'Encontrada. Missa Solemne de la Resurrecció del Senyor.

20 d'abril: Dilluns de Pasqua. Segona Festa

12 migdia: Missa Solemne, amb participació del Cor Parroquial.

21 d'abril: Dimarts de PASQUA.— FESTA DES PUIG

10: Romeria al Puig de St. Miquel. Partida de la Plaça Major amb la Banda de música.

11,30: Missa de la Mare de Déu de la Bona Pau.

Predicàrà Mn. Gabriel Lliteses, rector de Sta. Teresa del Nin Jesús, de Ciutat.

12,30: Ball de bot per a tots.

Els arqueòlegs pensen que aquest talaiot de Son Fornés era utilitzat com a vivenda, lo qual no vol dir que inicialment es construís amb aquesta finalitat. Resulta sempre difícil concretar la funcionalitat dels talaiots, ja que la majoria dels talaiots excavats apareixen reutilitzats.

MATERIAL

Son Fornés és un poblat extremadament ric pel que fa a troballes de material arqueològic. A mesura que han estat descoberts i estudiats s'han enviat a Ciutat. Seria molt interessant —segons suggeriments dels mateixos arqueòlegs— que s'acondicionàs un museu a Montuïri mateix, i d'aquesta manera el material quedaria a la vila

Naturalment, el material pertany a les tres èpoques del jaciment arqueològic.

De l'època talaiòtica hi ha dues llars amb els seus adreços, alfàbies, ceràmiques, recipients, etc.

De la segona època, la Romana de la República, es troben ceràmiques importades d'Itàlia, Sud D'Itàlia, Eivissa, Catalunya... ormejos de ferro, i

instruments pel conreu de la terra, una habitació completa amb els seus molins «in situ», i els seus recipients per a guardar l'oli.

De l'època imperial romana, es troba una gran quantitat de ceràmica, importada també d'Itàlia.

De les tres èpoques es recolliren mostres de polen per a determinar els canvis de flora en les distintes èpoques, i també de carbó, per a efectuar l'anàlisi de datació absoluta.

MONTUÏRI, UN POBLE RIC EN JACIMENTS PREHISTÒRICS

Montuïri és una comarca molt rica en jaciments pre-històrics. Es coneixen el «campanar del moro» (que a desgrat del seu nom popular, no és àrab, sinó de la mateixa època de Son Fornés). Mianes, amb un poblat del qual es conserva un talaiot quadrat, encara que molt deteriorat. «Sabó», poblat talaiòtic a un quilòmetre de Son Fornés; les coves pre-talaiòtiques d'enterrament de Son Company, entre molts altres.

Biel Gomila

ASSOCIACIÓ DE PARES: «HI HA TEMPS PER A TOT»

«A la darrera assemblea de l'Associació, En Joan Sorell, director del Col·legi, va partir de sa problemàtica de què es nins, a vegades, perden molt de temps amb perjudici del rendiment escolar. Lo que va quedar clar és que havien de ser es pares es qui havien de sebre i controlar es temps des seus fills; perquè, per exemple, ets entrenaments de balonmano en tres quarts els hem acabat; idò hi ha nines que estan més de dues hores en «Es Dau». Hi ha temps per tot, tant pets estudis com per ses altres activitats, sempre que hi hagi un control per part des pares, que són es qui saben lo que poden o no poden rendir es seus infants.

També hi va haver una suggerència per part des claustre de professors. Segons sa nova Llei d'Educació Física, toca haver-hi un professor titulat d'expressió dinàmica a cada escola. Com que no hi és encara, per l'any qui ve, l'Associació estudiarà i mirarà si pot aconseguir —amb subvencions i ajudes d'altres organismes— un professor que mos costarà molt».

(JOAN BAUÇA, secretari).

DONANTS DE SANG DE LA CREU ROJA

El passat dimarts, 17 de març, tornà a visitar el nostre poble la unitat mòbil de la Creu Roja, per a la qüestació de sang. Els montuïrers contribuïren amb generositat a la sol·licitud que va fent periòdicament l'Associació. Aquesta vegada hi acudiren 16 persones.

Hemeroteca

Ens ha alegrat llegir en el «Diario de Mallorca» del passat 19 de Març, la següent ressenya referida a la nostra publicació:

BONA PAU

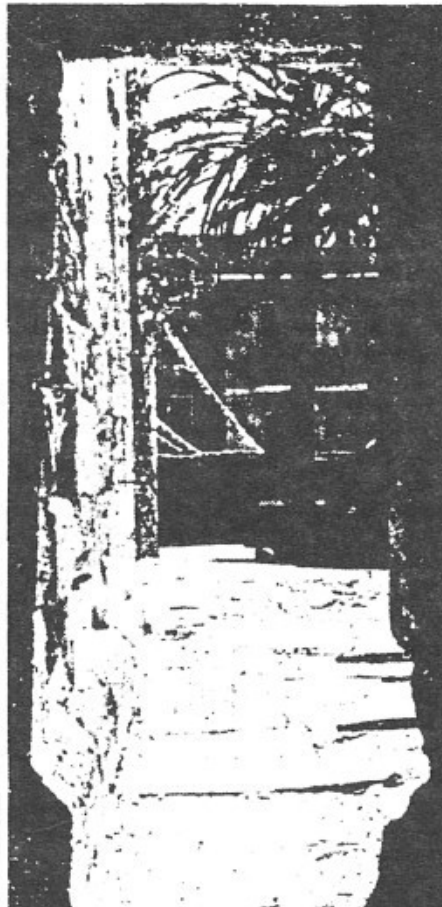
Con su nuevo formato, esta revista anuncia en la primera página el éxito de Mari Carmen Robles en el Campeonato de España de Cross, a la que nuestro corresponsal en Montuiri entrevista. También nuestro corresponsal firma la que esta revista publica de Pere Saig que durante treinta y siete años ha sido el pregonero de esta población.

El nuevo grupo de redacción de esta revista anuncia en este número que tiene intención de crear secciones que den más dinamidad y consigan la participación popular, razón por la que abren las puertas a todas aquellas personas que quieran colaborar.

GRAN ANIMACIÓ DELS DARRERS DIES

Els dies 27 i 28 de febrer, els carrers de Montuiri estaven replens i més animats que mai. A partir del divendres, el grup BINIXIFLAT va fer un passacarrers i va oferir una obra de teatre infantil, a la Sala Mariana.

A les 9 del vespre, començà a la Plaça Major la concentració de disfressos, amb la banda de música i una colla de xeremiers, els més joves de Mallorca. A partir d'aquell moment tot el poble va participar amb una xalesta vetlada, que feia estacions per tot el carrer Major i Pujol, des de ses Tres Creus fins a la Plaça Vella. No hi va faltar sobrassada, coques amb verdura, vi i altres pastissos propis dels darrers dies. Mos vérem amb feines per arribar a sebre qui s'hi amagava davall aquelles caretes ferestes i embolicats amb uns vestits tan sofisticats i elegants. Bo és tot lo que uneix i fa poble! No mancà tampoc renou i rialles, fins a la mala hora.

«Ha estat sempre una nit de peïr fred com qualsevol nit de febrer».

COOPERATIVA ARTESANAL, EMPRESA PROTEGIDA

La Cooperativa Artesanal de Montuiri ha estat declarada Empresa Artesana protegida, segons una Orde del Ministeri d'Indústria, publicada en el Bolletí Oficial de l'Estat del mes de gener.

El passat divendres, 20 de març, es va fer l'entrega del títol d'Empresa protegida, en un acte que se celebrà a l'Ajuntament, al que assistí el Delegat Provincial d'Indústria i Energia de Balears, Josep Fortuny.

Aquest títol representa una subvenció de 350.000 pts. a fons perdut, subvencions per a assistència a exposicions i fires nacionals i internacionals; i també representa altres mesures de protecció de la Cooperativa.

INFORME SOBRE EL PROJECTE DE LLEI DE DIVORCI

Promoguda per distints grups de reflexió cristiana de Mallorca, el dilluns dia 30 de març, tingué lloc al saló parroquial una xerrada-informe sobre la situació actual del projecte de Llei de Divorci, en el Parlament.

El diputat Fèlix Pons va presentar la informació, i Bartomeu Bennassar, professor de Moral, exposà els seus punts de vista sobre l'esmentat document i sobre les declaracions de la Conferència Episcopal entorn al mateix tema. S'hi notava la presència de gent de distints pobles i de Ciutat, mostrant un gran interès en el col·loqui que va seguir.

NOCES D'OR

COMPLEIXEN CINQUANTA ANYS DE CASATS

L'amo En Joan Miralles Tous «Doia» i madò Magdalena Gomila Tous «Caneta». Es casaren dia 8 de gener de 1931.

L'amo En Joan Garau Maiol «de sa Torre» i madò Margalida Noguera Poció «Moia». Es casaren dia 27 d'abril de 1931.

L'amo En Francesc Mora Fuster «Baco» i madò Francisca Sampol Arbona «Sampol». Es casaren dia 7 de maig de 1931.

L'amo En Toni Oliver Amengual «Xorri» i madò Antònia Gomila Tous «Felipa». Es casaren dia 16 de maig de 1931.

L'amo En Jacint Noguera Martorell «Moio» i madò Joana Aina Gomila Garcias «Matarina». Es casaren dia 6 de juny de 1931.

Que Déu vos conserv molts d'anys, amb salut i pau!

Josep Aloy, Delegat del Montuïri infantil

MIQUEL NICOLAU I PEP ALOY, DELEGATS DELS INFANTILS DE FUTBITO

El títol de Campions de Mallorca es deu a que els jugadors s'ho han pres molt en «serio»

Seguim amb les enhorabones esportives montuïreres. El Club esportiu Montuïri s'ha proclamat campió de Mallorca de futbito, dins la categoria infantil federada. El seu currículum ha estat: 12 partits jugats, 10 victòries, 62 gols a favor, 20 en contra, i una mitja de 5 gols marcats per partit.

Dos jovençans montuïrers són els seus encarregats. En Miquel Nicolau Mas «de ca'n Tomeu», i En Pep Aloy Lladó «Aloy», ambdós de 21 anys. Hem xerrat amb ells, un diumenge dematí, assaborint un tassó de palo amb «sifón».

— Podríeu parlar-nos de lo que ha estat el campionat?

— Ha estat una lliga molt igualada entre Electro-Bauçà i noltros. Fins en es darrer partit, no s'ha decidit es títol, i ha estat per golaveratge directe; ja que tots dos teníem 20 punts. Els altres equips eren molt més fluixets.

— Quins han estat els resultats entre Electro-Bauçà i voltros?

— A Palma, perdérem per 3-2 i 3-1; aquí guanyàrem de 5-2 i 7-2; per tant, mos dona un 15-10 a favor nostre. Diguem que el torneig s'ha fet a quatre voltes, perquè participaven només quatre equips: Montuïri, Electro-Bauçà, Es Forti i Es Figueral.

— Quins jugadors han intervingut?

— Jaume Pocoví, Joan Verger, Toni Nicolau, Jaume Matas, Pep Mayol, Juanjo Estrades, Rafel Miralles, Jaume Rigo, Gaspar Moll, Pere Morlà i Joan Manera.

— Com s'han portat?

— Han tingut molt d'interés. Quan venen que començàren bé, s'ho prengueren molt en «serio» i amb ganes de fer primers.

— Quan vos entrenàveu?

— Dues vegades per setmana. El dimarts i dijous, de 8 a 10 des vespre. Venien tots es de Montuïri. Es tres que estudien a Palma s'entrenaven a San Fernando i en es Seminari.

— Com han respost el Club i pares?

— Es Club mos ha fet un sopar, però no hi va assistir cap directiu; només En Pep i jo pels infantils i en «Sitos» d'es forn i en Maties, com a entrenadors dets alevins.

— La resposta referida a l'ajuda dels pares és ben espontània:

«Dels pares, cap ni una», diu En Miquel. «De cap classe», contesta En Pep.

*«Fins al darrer partit
no s'ha decidit el títol»*

— Dificultats?

— Només a s'hora de trobar cotxes. Una vegada vaig fer —diu En Miquel— dos viatges d'anada i dos de tornada a Palma, perquè ningú mos va acompanyar.

— Heu tingut problemes, per part dels jugadors?

— Cap ni un; ni ells entre ells. Cap expulsat, només una targeta groga en 12 partits. En ets entrenos i partits, han assistit sempre tots.

— A què s'ha degut l'èxit?

— És degut an es jugadors. En primer, que es jugadors en saben molt; i en segona que s'ho han pres molt en «serio», i això hi fa molt.

— I la vostra labor?

— Acompanyant-los; fent gimnàsia i un partit en ets entrenaments. Cada dijous, jugàvem contra gent més bona i més gran que ells, per donar-los branca.

— Què fareu l'any qui ve?

— Si hi ha d'haver futbito, i mos ho diuen, podem comptar en què els duren.

— I si fos un equip de futbol?

—Miquel: M'ho hauria de pensar... No ho sé.

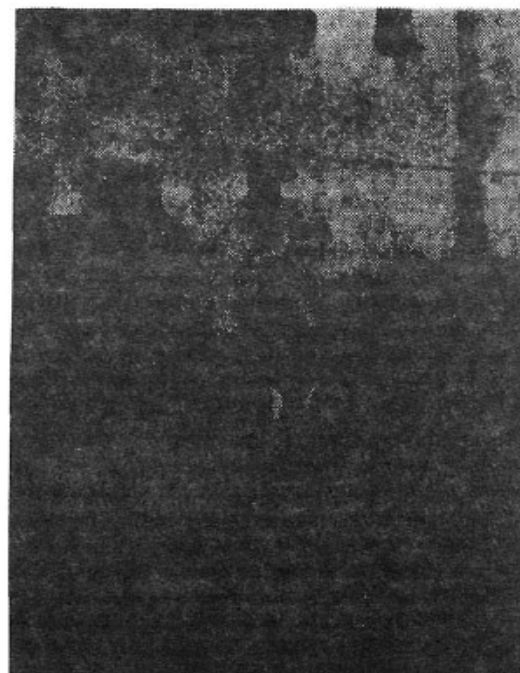
—Pep: Si En Miquel no ho du, jo tampoc; perquè un tot-sol no ho pot dur mai.

— Què destacaríeu?

— Volem destacar sa bona feina que ha fet En Joan Rosselló «Des Pont», mirant ets horaris i enviant es permissos a sa Federació i Govern Civil. Noltros només li demanàvem «a quina hora jugam?» i ell ja s'havia preocupat de cercar-ho.

Per la nostra part, acabarem dient que ara estan jugant el torneig Primavera, que acaba el dia 2 de maig, i que els alevins i infantils estan convidats a participar a un torneig a Palma.

BIEL GOMILA

Montuïri infantil, campió de Mallorca de Futbito.

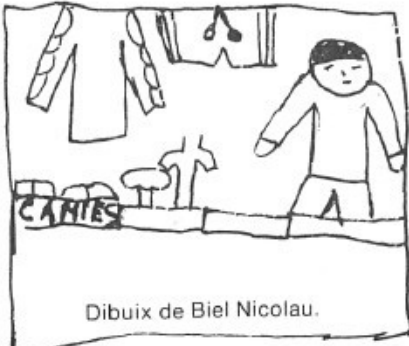

ES MERCAT...

(Ve de la pàg. 3.)

—Vos ne recordau des nom de qual-que venedor cèlebre?

—Venia un sabater que li deien «En Massoles», i també un botiguer de robes... I com que ses feines de ses meses no eren com ara, també hi podíeu veure moltes pales, forques i altres eines per a batre i fer feina a s'era. També tenien paners i escales de fusta per a collir figues, aixades i altres instruments.

Dibuix de Biel Nicolau.

—Miquel, què feia sa teva padrina, es dies de mercat?

—Sa meva padrina m'ha dit que quan sortia de Missa, s'aturava en es mercat a veure si podria comprar quatre cosetes. Casi no valien res; per exemple, un litre d'oli valie dues pessetes, i un almud d'olives una pesseta.

Dibuix de Coloma Alcover

COM ERA ES MERCAT A ALGAIDA, BUNYOLA I A SA PENÍNSULA

—Mu mare, com era es mercat d'Algaida?

—Fa vint anys que era molt paregut a lo que és ara. Feien mercat es diumenges, a sa plaça. Hi acudia molta gent, que comprava tot lo necessari per passar sa setmana. Lo que més venien era fruita, verdures, roba i esparidenyes; en canvi no hi havia conserves ni maquinària.

SA GLOSA NOSTRA DE CADA DIA

CANÇONS DES VENT

Aquest hivern ha estat «s'hivern des vent». Na Rosa Mari Nicolau Pericàs quan estudiava vuitè d'E.G.B. va recopilar aquestes cançons des vent.

«Llevant, xaloc i migjorn; llebeig, ponent i mestral; tramuntana i gregal, vet aquí els vuit vents del món».

«Bon vent i seguit, senyora, sols que no sia mestral que aqueix vent que fa és tan mal, que sa terra i tot tremola».

«Horrend estava es xaloc, en es migjorn llampegava; es llebeig canyes inflava; es ponent el se mirava i es mestral que duia es joc».

Sa tramuntana que estava a punt de toc i retoc es gregal ho replegava i es llevant que mos donava s'aigo amb un carabassot».

Dibuix de Tòfol Massanet

—I vós, tia, contau-mos coses de sa plaça de Bunyola.

—A Bunyola, fa vint anys, hi havia més poca mercaderia. Però hi havia moltes dones. I s'hi veien olles, gerres i plats de test; verdures, cols, lletugues i tomàtignes i fruita del temps. I qualque gitano, amb roba barata. A una altra part des mercat, ha havia molts d'animals vius.

—I usted, que vino de la Península, ¿recuerda algo de aquellos mercados?

—Donde vivia mi abuela, en la Península, venía gente a vender de Castilla, Orce, Huéscar, Cullavara y La Sierra. Se adquirían burros, ropa, naranjas, verduras...

ALUMNES DE TERCER CURS D'E.G.B.

MADÓ ANTÒNIA ADROVER ROIG DEDICA UNA GLOSA A «BONA PAU»

M'agrada molt BONA PAU, diari montuierer, perquè així des poble sé, germans meus, com vos campau.

Aquesta fulla mos mostra tot lo dolent i lo bo, sabem qui neix i qui es mor, sense sortir de ca nostra.

Tot això jo ho trob molt bé, més, escrit en mallorquí; gràcies també vos diré, gràcies a tots es qui així amb treball ho lograu fer.

A. M.ª Adrover

SOLUCIONS ALS «PASSATEMPS» DE MARÇ

«Endevinalla del rei moro: **Contesta:** Va fer que cada un d'ells colcàs amb el cavall de l'altre.

SOPA DE LLETRES

B	P	A	S	E	C	B	I	X	R
T	I	X	C	U	A	C	A	S	O
N	A	N	R	D	L	P	Y	E	I
A	W	C	I	F	G	E	L	L	R
D	X	L	H	S	A	T	Ñ	R	I
A	I	J	K	O	S	R	T	O	U
S	T	U	L	P	M	A	A	P	T
T	O	R	U	M	S	X	L	S	N
R	O	L	A	A	R	T	S	E	O
U	M	I	K	C	U	K	A	R	M

7 noms de pobles de Mallorca.

ESGLÉSIA EN CAMÍ

CELEBRACIÓ PENITENCIAL: EL DIMARTS SANT

Dia 14 d'abril, dimarts sant, a les 9,30 del vespre, tornarem tenir una Celebració Penitencial Comunitària de la Penitència. Que pugui ser una preparació immediata a les celebracions del misteri de Crist Mort i Ressucitat.

DIMECRES SANT: A LA SEU

A les 7,30 de la tarda del 15 d'abril, dimecres sant, el Sr. Bisbe ens convida a una concelebració de l'Eucaristia amb tots els preveres de Mallorca i amb representants de totes les comunitats cristianes de la nostra diòcesi. És una important oportunitat per a comprovar com, des de distints llocs i formes, anam fent un mateix camí de fe i d'esperança les diverses comunitats de la nostra Església local.

COLLECTA EXTRAORDINÀRIA

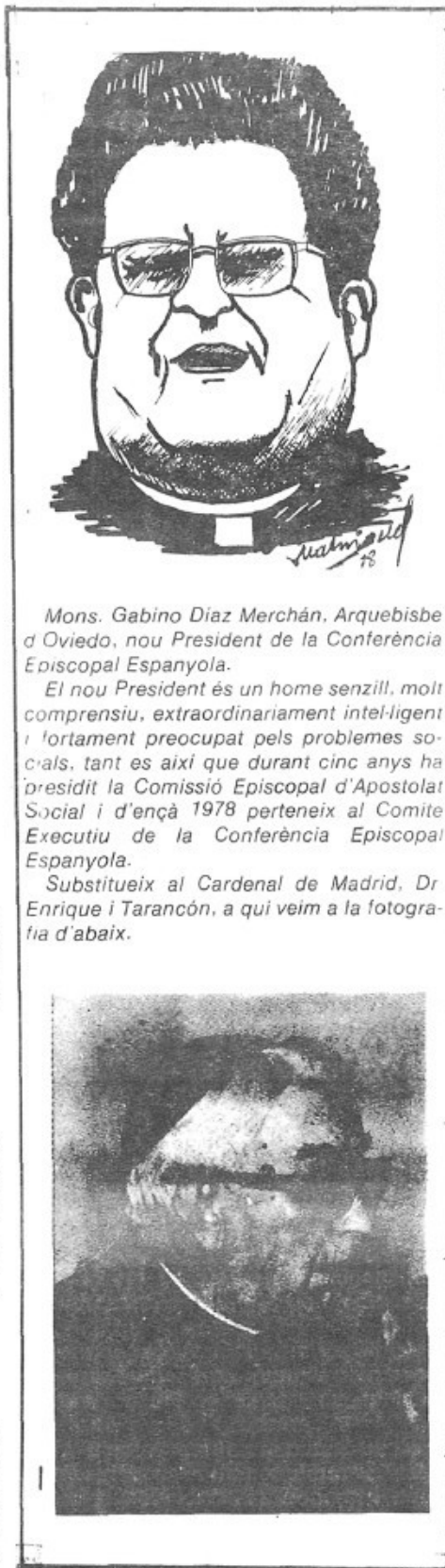
La collecta que es va recollir a les misses del diumenge 8 de març va pujar a 30.229 pts., que serviran per a subsanar el dèficit de què vos informàvem, en el número de març.

TROBADA D'ADOLESCENTS A BONANY

El divendres, 24 d'abril, hi haurà al Puig de Bonany una jornada d'esplai i de convivència per a al·lots (nins i nines) de totes les parròquies de la nostra comarca. Edat: 12-15 anys. Partirem de la Rectoria, a les 9,30 del matí. Vos podeu inscriure a sa parròquia o a ca ses monges. Durem pa-taleca.

REUNIÓ PELS PARES - CONFIRMACIÓ

El dissabte, dia 2 de maig, es convoca a la Rectoria, a les 10 del vespre, a tots els pares i mares dels joves que es preparen per a la Confirmació, a fi de tenir un intercanvi d'idees, conèixer-nos millor, i veure com hem seguit el procés durant aquest dos anys. El Sr. Bisbe vindrà dia 13 de maig, dimecres, per a tenir una darrera catequesi amb els joves i al·lotes. Llavors, el divendres 22 de maig, celebrarem la Confirmació en la fe de Jesús dels qui s'hagin decidit amb serietat a donar aquesta passa.

Mons. Gabino Díaz Merchán, Arquebisbe d'Oviedo, nou President de la Conferència Episcopal Espanyola.

El nou President és un home senzill, molt comprensiu, extraordinàriament intel·ligent i fortament preocupat pels problemes socials, tant es així que durant cinc anys ha presidit la Comissió Episcopal d'Apostolat Social i d'ençà 1978 perteneix al Comitè Executiu de la Conferència Episcopal Espanyola.

Substitueix al Cardenal de Madrid, Dr. Enrique i Tarancón, a qui veim a la fotografia d'abaix.

PLUVIÒMETRE

Del 15 de febrer al 15 de març:
Dia 20 de febrer: 10,5 lts. de pluja-neu.

VETLADES PELS PARES - PRIMERA COMUNIÓ

Els dies 4, 5 i 6 de maig, els pares dels nins i nines que han de celebrar la primera Comunió es reuniran a la Rectoria, a les 9,30 del vespre. La finalitat és mentalitzar de cara a l'educació de la fe en família, i conèixer les orientacions de l'església per a una digne celebració de l'Eucaristia dels fills.

LA MISSA A L'ESGLÉSIA DES PUIG

A partir del primer diumenge de maig, dia 3, celebrarem l'Eucaristia a la capella del Puig de St. Miquel, a les 7,30 de l'horabaixa, tots els diumenges i festes.

CANVI D'HORARIS DE MISSES

Amb el canvi de l'horari d'estiu, les misses dels diumenges i festes seran com segueix:

9,30 del matí
11,30 del matí
9,30 del vespre
9,30 del vespre (Dissabtes)

MOVIMENT PARROQUIAL

FEBRER — MARÇ 1981

NOUS CRISTIANS

Dia 22 de febrer:

Paula Maria Amengual Nicolau, filla de Bartomeu i Isabel.

Aina Verger Cerdà, filla de Bartomeu i Antònia.

Antoni Arbona Fornés, fill de Raimundo i Magdalena.

Maria Rossinyol Garcia, filla de Pau i Antònia.

PASSAREN A LA CASA DEL PARE

Dia 17 de febrer:

Gaspar Sastre Miralles, casat, de 86 anys, a. «Xinet».

Dia 10 de març:

Joana Aina Gallard Ginard, viuda, de 86 anys, a. «Marxanda».

25 ANYS ENRERA

2 Abril 1956

L'orfebre de Barcelona, Xavier Corberó, entrega un preciós copó de plata que ha transformat del calze de Missa Nova que ofereix el que fou Rector de Montuiri, D. Bernat Martorell, al anar-se'n a evangelitzar al Perú.